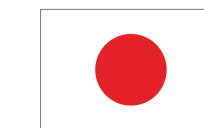

Ministry of Foreign Affairs

From
the People of Japan

«ОБЕРЕЖНО, МІНИ!»

Як говорити про мінну (не)безпеку,
щоб захистити, а не нашкодити?

ВСТУП

Метою дослідження було проаналізувати поведінку населення України та їхнє сприйняття вибухонебезпечних предметів (ВНП), їхніх ризиків та загроз для розробки ефективних інформаційних кампаній.

ЗАДАЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПОВЕДІНКА ІЗ ВНП

- Дослідити загальне сприйняття ВНП, досвід взаємодії з ВПН та оцінити суб'єктивне сприйняття загрози від ВНП.
- Зрозуміти рівень обізнаності та знань щодо правил поведінки із ВНП. Оцінити наміри діяти безпечно або небезпечно у ситуації контакту із ВНП.
- Визначити фактори та мотиватори небезпечної поведінки щодо ВНП.
- Визначити групи людей з підвищеним ризиком контакту із ВНП.

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЇ

- Зрозуміти звички медіаспоживання (ТБ, радіо, інтернет, соціальні мережі).
- Визначити основні джерела інформації про безпечну поведінку з ВНП.
- Визначити підходи до ефективної комунікації для підвищення рівня безпечної поведінки з ВНП.

Дослідження було проведено BBC Media Action в рамках проєктів Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні за фінансування Уряду Японії та Humanity & Inclusion (HI) за фінансування Уряду Нідерландів, у партнерстві з Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС).

Методологія дослідження

Фокус-групи Глибинні інтерв'ю

12 онлайн фокус-груп із чоловіками та жінками, віком від 18 до 60 років в 10 областях із потенційно високим ризиком у сільській та міській місцевостях

Області відібрані на основі аналізу інцидентів і розділені на дві зони:

- ▶ **ЗОНА 1** Високий рівень забруднення ВВП: Херсонська, Харківська, Донецька, Запорізька області.
- ▶ **ЗОНА 2** Нижчий рівень забруднення ВВП: Київська, Сумська, Чернігівська, Одеська, Миколаївська, Дніпропетровська області.

10 глибинних інтерв'ю з фермерами та людьми, які стикалися з мінами.

Період збору даних — січень-травень 2024.

Кількісне опитування

2,421 ТЕЛЕФОННИХ ІНТЕРВ'Ю

середньою тривалістю 35 хвилин з мешканцями підконтрольних Уряду України територій.

- 1214 інтерв'ю — загальнонаціональна репрезентативна вибірка.
- 1207 — додаткова вибірка з чоловіками, які проживають або подорожують на території потенційно високого ризику.

*Число військовослужбовців у вибірці не відображає їх пропорцію в загальній кількості населення, оскільки вони зазвичай недоступні для опитувань.

Період збору даних — квітень-травень 2024.

Проблеми, ЯКІ ХВИЛЮЮТЬ НАЙБІЛЬШЕ Населення України в цілому

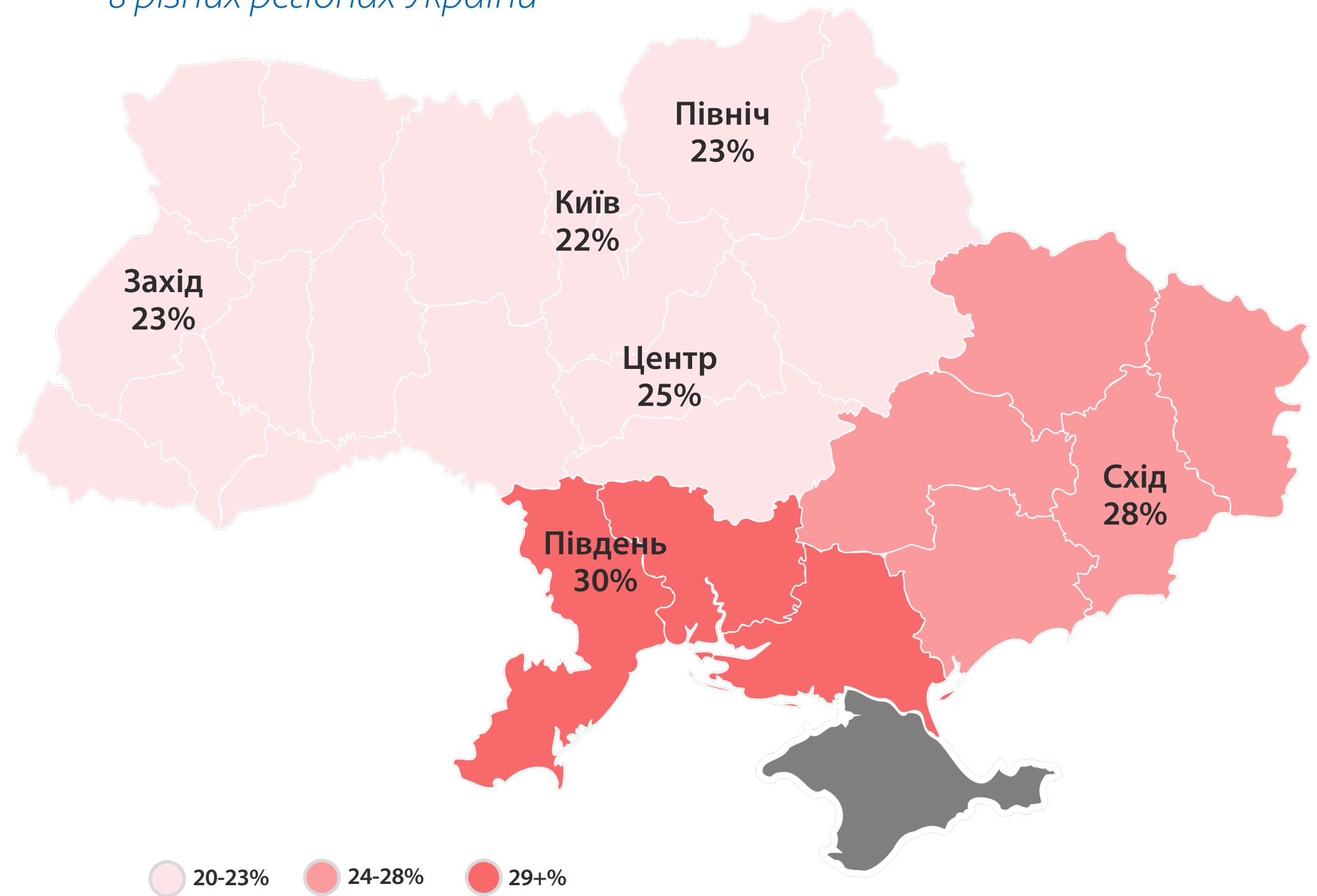
Я зачитаю перелік проблем, оберіть серед них ті, які найбільше турбують саме Вас.
Ви можете обрати до 5-ти варіантів.

25% українців оцінюють небезпеку постраждати від ВНП як високу

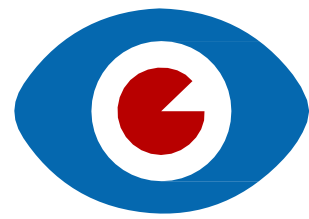
Як Ви оцінюєте ризик постраждати від вибухонебезпечних предметів, таких як міни або боєприпаси, **ОСОБИСТО ДЛЯ СЕБЕ?**

% тих, хто оцінює **ризик як високий** в різних регіонах України

Контакт українців із ВВП

13%

українців особисто бачили вибухонебезпечні предмети

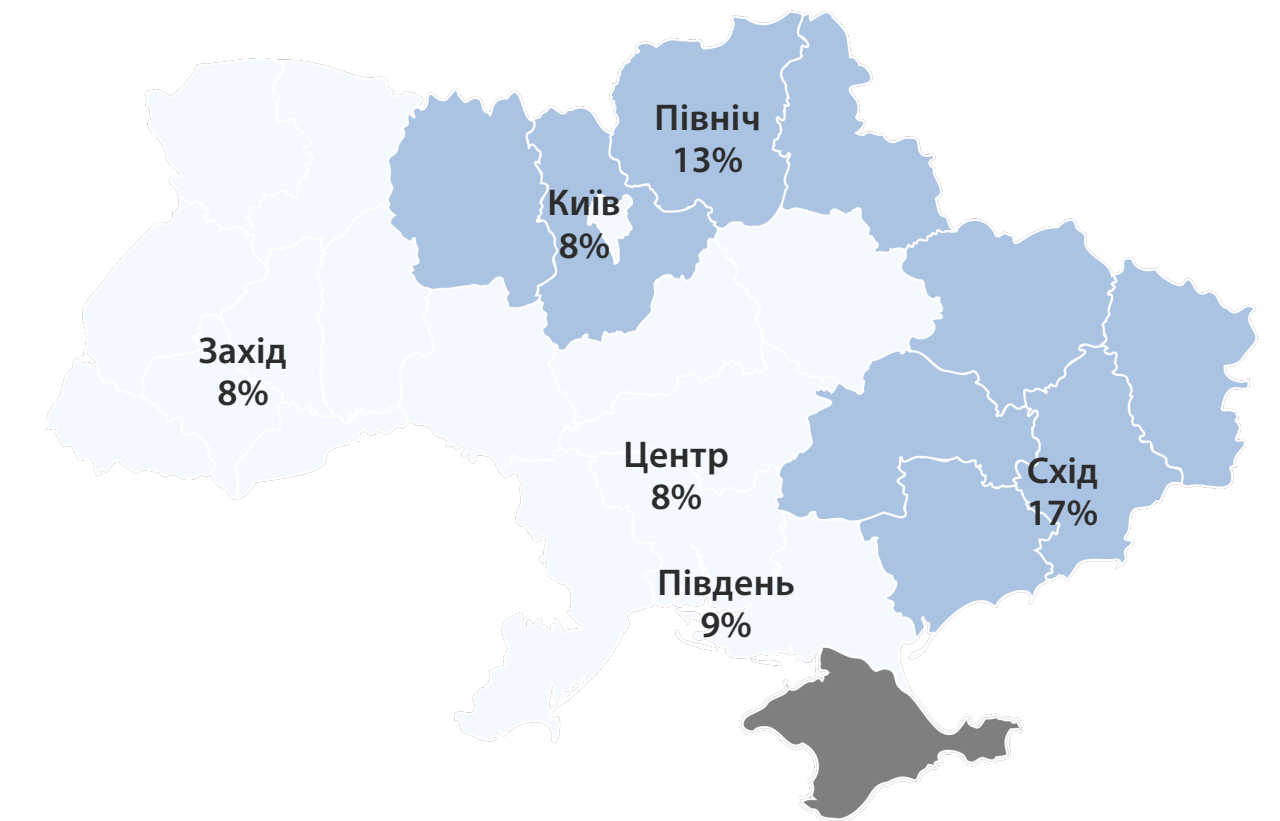
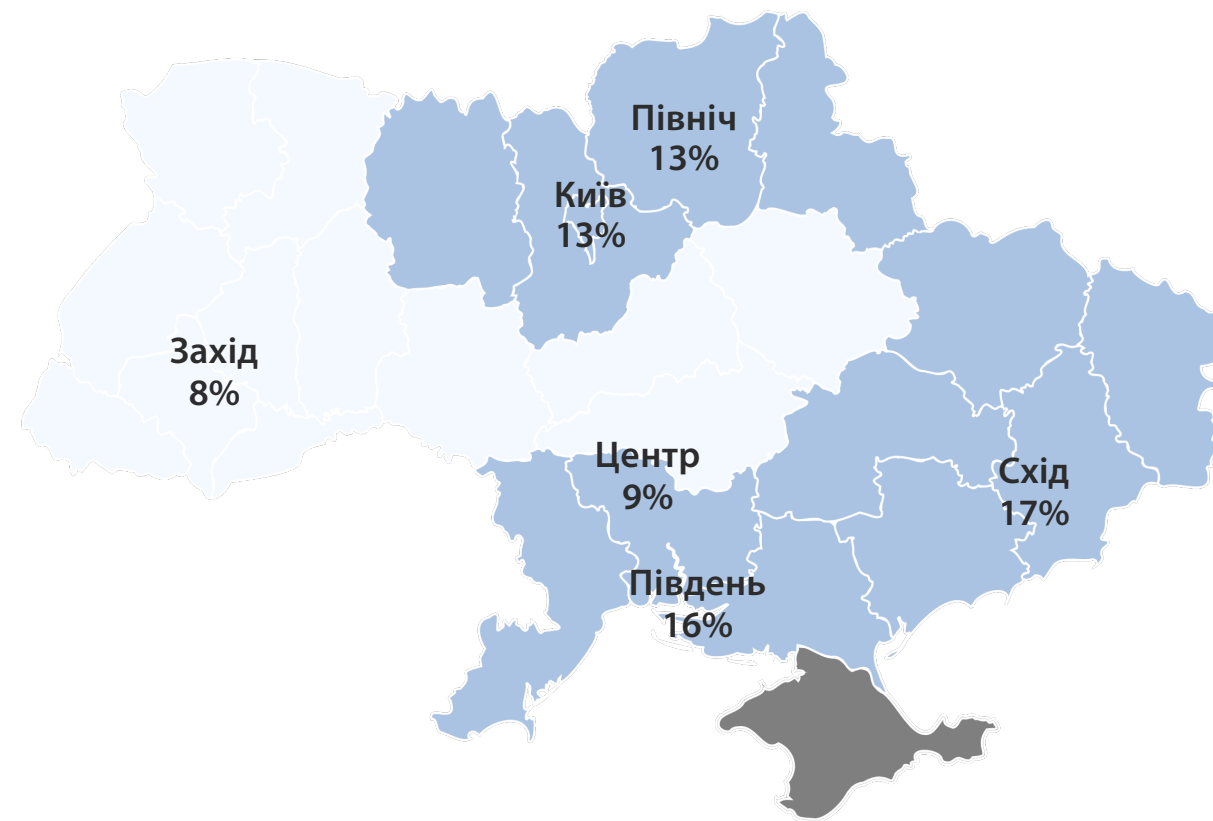
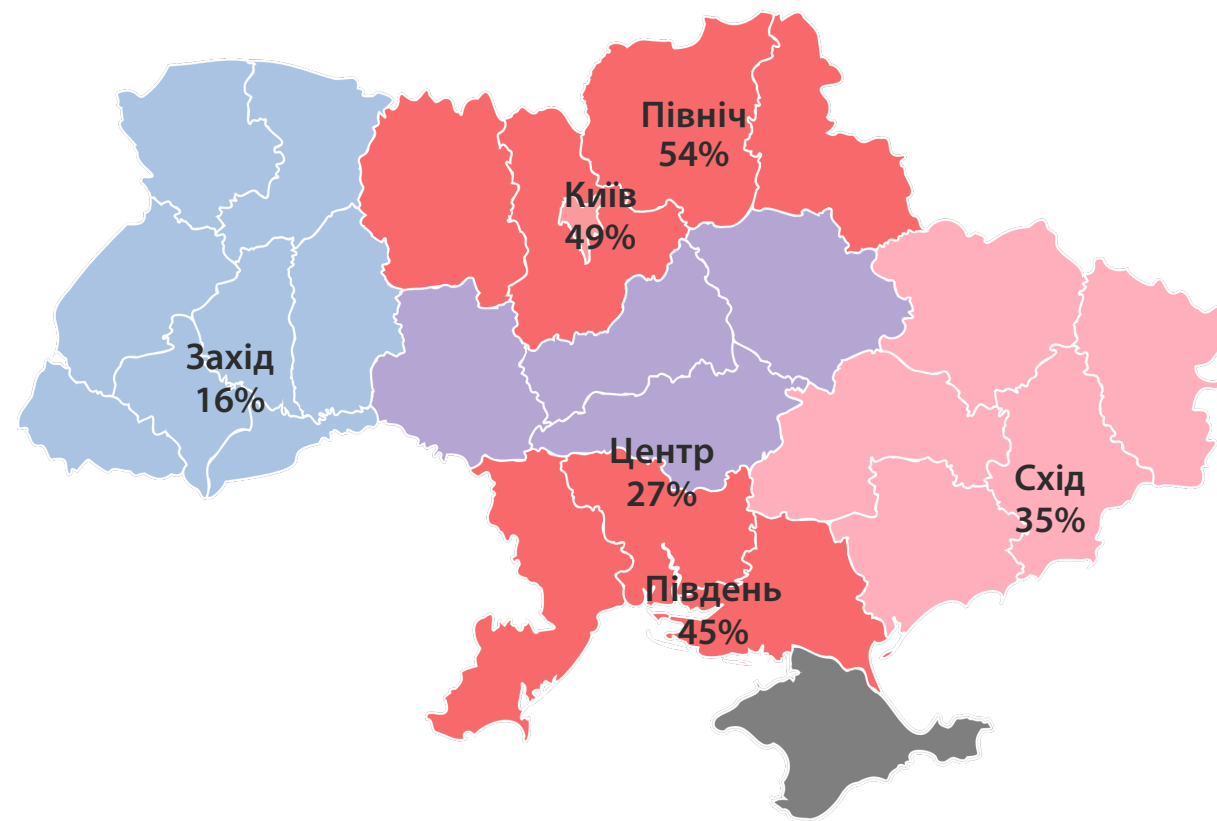
9%

опитаних українців опинялися на територіях, які позначені як «заміновані»

31%

українців бачили позначки «Небезпечно, міни!»

1-10% 11-20% 21-30% 31-40% 41-55%

Чи бачили ви попередження про мінну небезпеку протягом останнього року?

Чи бачили ви особисто в місцях вашого безпосереднього пересування вибухонебезпечні предмети протягом останнього року?

Чи заходили або заїжджали ви на заміновані території (позначені як заміновані) протягом останнього року?

Українці не схильні ризикувати навмисно, але багато людей не усвідомлюють небезпеку

Поведінка людини, що може
зайти на заборонену територію,
сприймається як виклик нормальності.

Поширена спонтанна реакція
на свідоме порушення – «це дурість».

**Ми заміновані,
це як біг з перешкодами
щодня**

*Жінка, 40 років,
Миколаївська облатсь, село*

**Жіночка сама розмінувала,
якусь сапку взяла, чимось захистилася.
Бо людям треба саджати город.**

*Жінка, 35 років,
Київська область, село*

**Не існує ніякої статистики
та безпечного місця.
Куди вони насипали,
куди насипають зараз вночі,
куди понасипають завтра**

*Чоловік, 53 роки,
Харківська, село*

**У 80% випадків фермери перед
посівом змушені самотійно проводити
розмінування, оскільки це життєва
необхідність.**

*Чоловік, 31 рік,
Херсонська область, місто*

В той же час, люди йдуть
на ризик заради виживання

В той же час, оцінка ризиків зменшується з часом, попри те,
що об'єктивно небезпека залишається

Українці РІДКО наражають себе на небезпеку свідомо

Переважна більшість ситуацій ризику — це НЕУСВІДОМЛЮВАНИЙ ризик, викликаний робочою необхідністю

- ▶ **Українці РІДКО наражають себе на небезпеку свідомо.**
- ▶ **для 5% українців — усвідомлюваний професійний ризик** на потенційно забруднених територіях.
- ▶ **17% українців мають роботу на відкритому повітрі на потенційно забруднених територіях, але не вважають, що ризикують.**
  - ▶ Робота біля водойм — 7%
  - ▶ Робота в лісі — 6%
  - ▶ Робота на залізниці — 3%
  - ▶ Аграрії — 1,5%

16% українців відпочивають або мають хобі на потенційно забруднених територіях.

Більшість тих, хто практикує такий відпочинок, не вважають його небезпечним.

- ▶ Відпочинок біля водойм — 9%
- ▶ Риболовля — 5%
- ▶ Збір грибів, ягід — 5%
- ▶ Пікніки — 4%

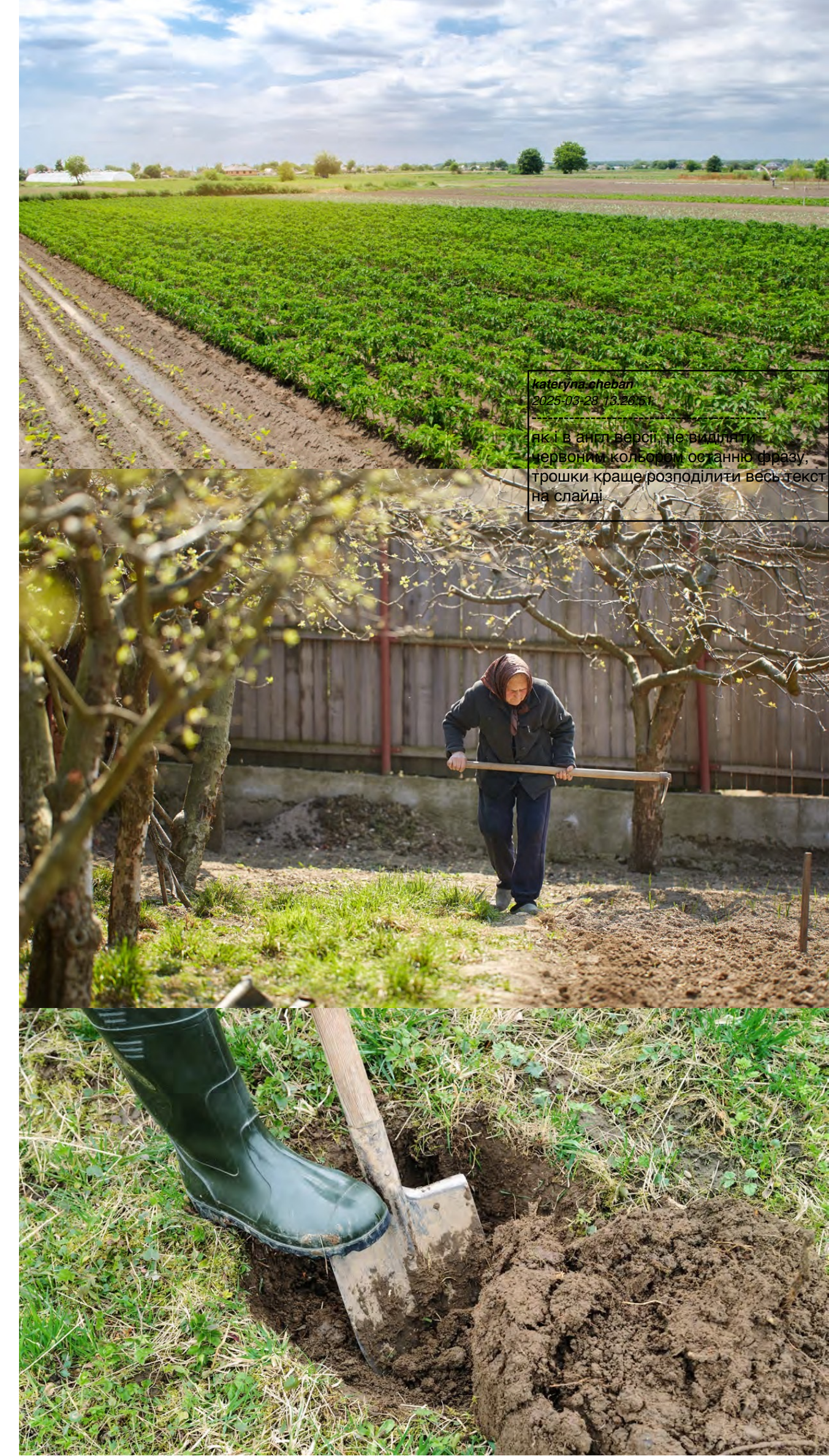
Групи тих, хто працює і хто відпочиває на потенційно забруднених територіях, перетинаються.

18% українців оброблюють городи або присадибні ділянки на потенційно забруднених територіях.

Переважно, це ті самі люди, які мають роботу на таких територіях.

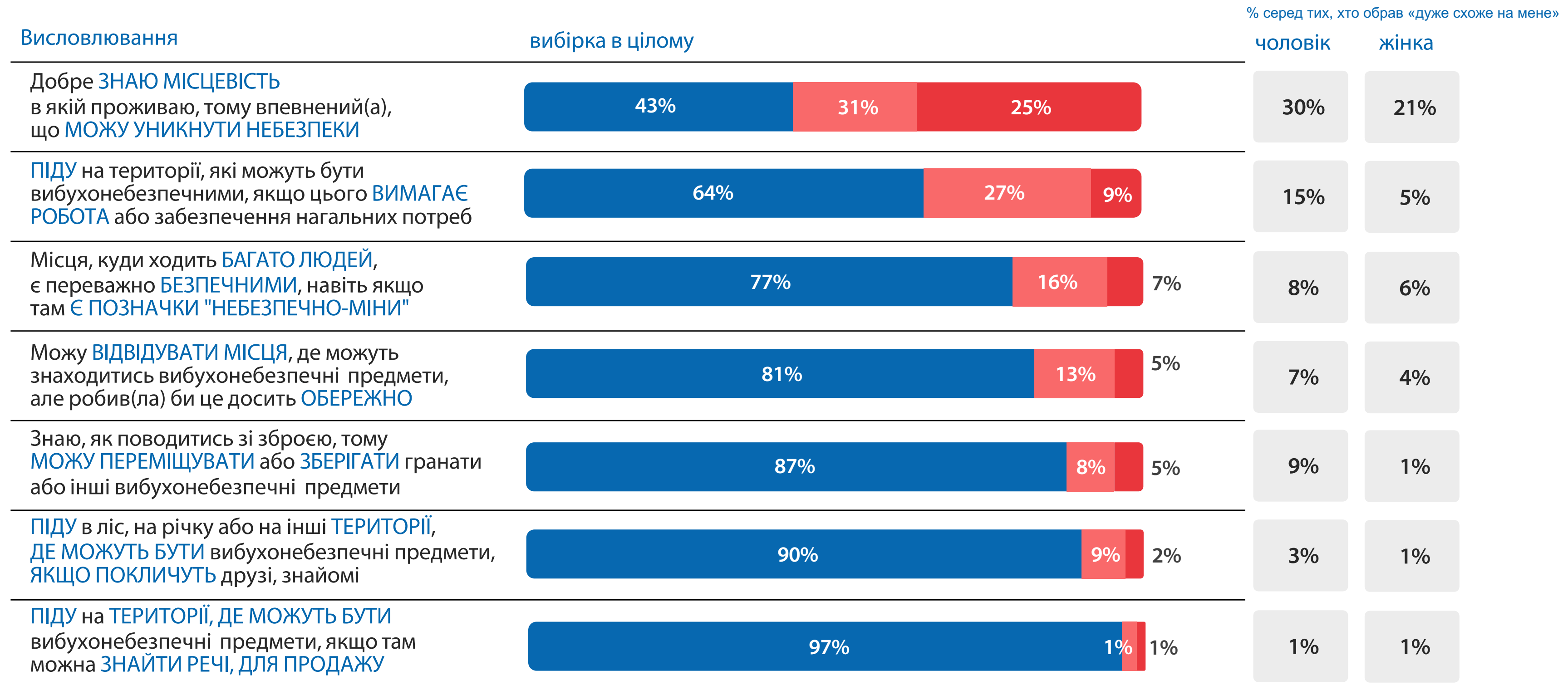
Людей, які тільки обробляють присадибні ділянки і не мають роботи або відпочинку/хобі на потенційно забруднених територіях — **5% від усього населення України.**

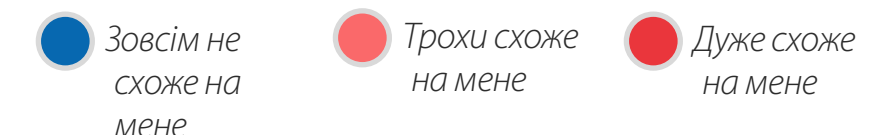
Катерина Шевчук
2025-03-28 13:28:51
як і в англ версії, не виділяти червоним кольором останню фразу, трошки краще розподілити весь текст на слайді

Найбільші чинники небезпечної поведінки

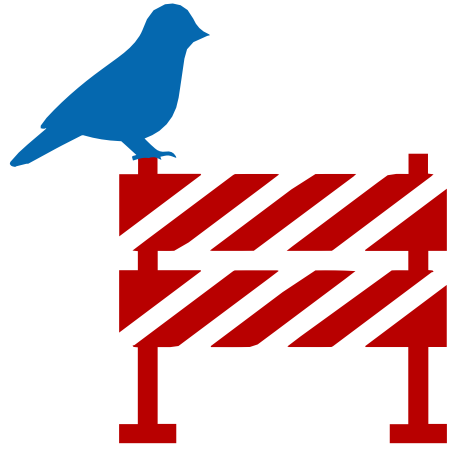
— надмірна впевненість в своїх знаннях місцевості, а також ГОТОВНІСТЬ ризикувати заради роботи.

А тепер я зачитаю висловлювання, які описують поведінку різних людей. Оцініть, наскільки ця людина схожа на вас?

Чинники небезпечної поведінки

рутинація безпеки,
потенційно небезпечні місця
сприймаються як "умовно
безпечні"

знайомі території
— складність прийняти той
факт, що знайомі території
можуть нести небезпеку

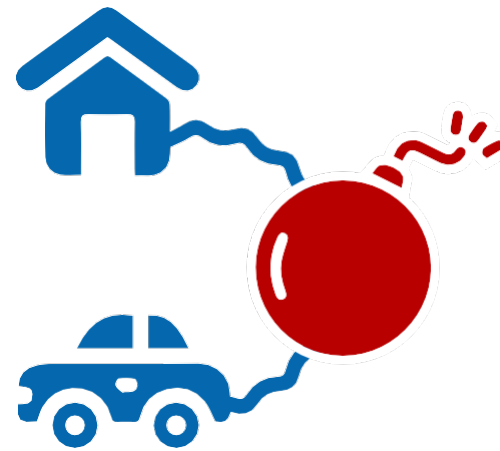
робоча необхідність

підвищення порогу ризику

переоцінка
власного почуття
контролю над ситуацією

обмеження пересування
стимулює потребу
розширювати свій життєвий
простір

зменшення відчуття
небезпеки в природному
середовищі

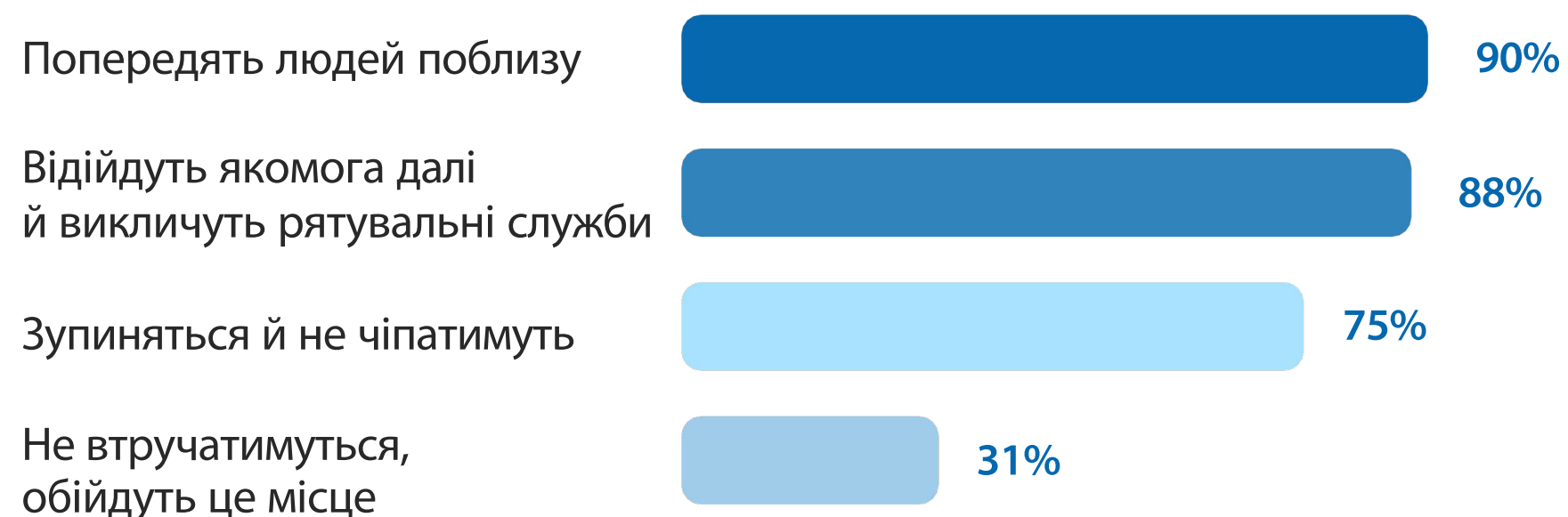

наслідування
поведінки інших

Безпечні / небезпечні дії

Якби ви побачили міну або потенційно заміновану територію, якими могли б бути Ваші дії?

безпечні дії

% українців, які обрали відповідь «однозначно зроблю так»

небезпечні дії

*15% українців готові прибрати підозрілий предмет. Така відповідь частіше зустрічається серед людей без вищої освіти (основний чинник), чоловічої аудиторії та в сільській місцевості

Знання куди телефонувати у разі контакту із підозрілим предметом

Якби ви натрапили на предмет, схожий на вибухонебезпечний, кому б ви подзвонили в першу чергу? (відкрите запитання)

Надзвичайні служби

90%

Використання номерів для екстрених випадків

16%

Інше (вказати)

8%

Рідні, друзі, знайомі

8%

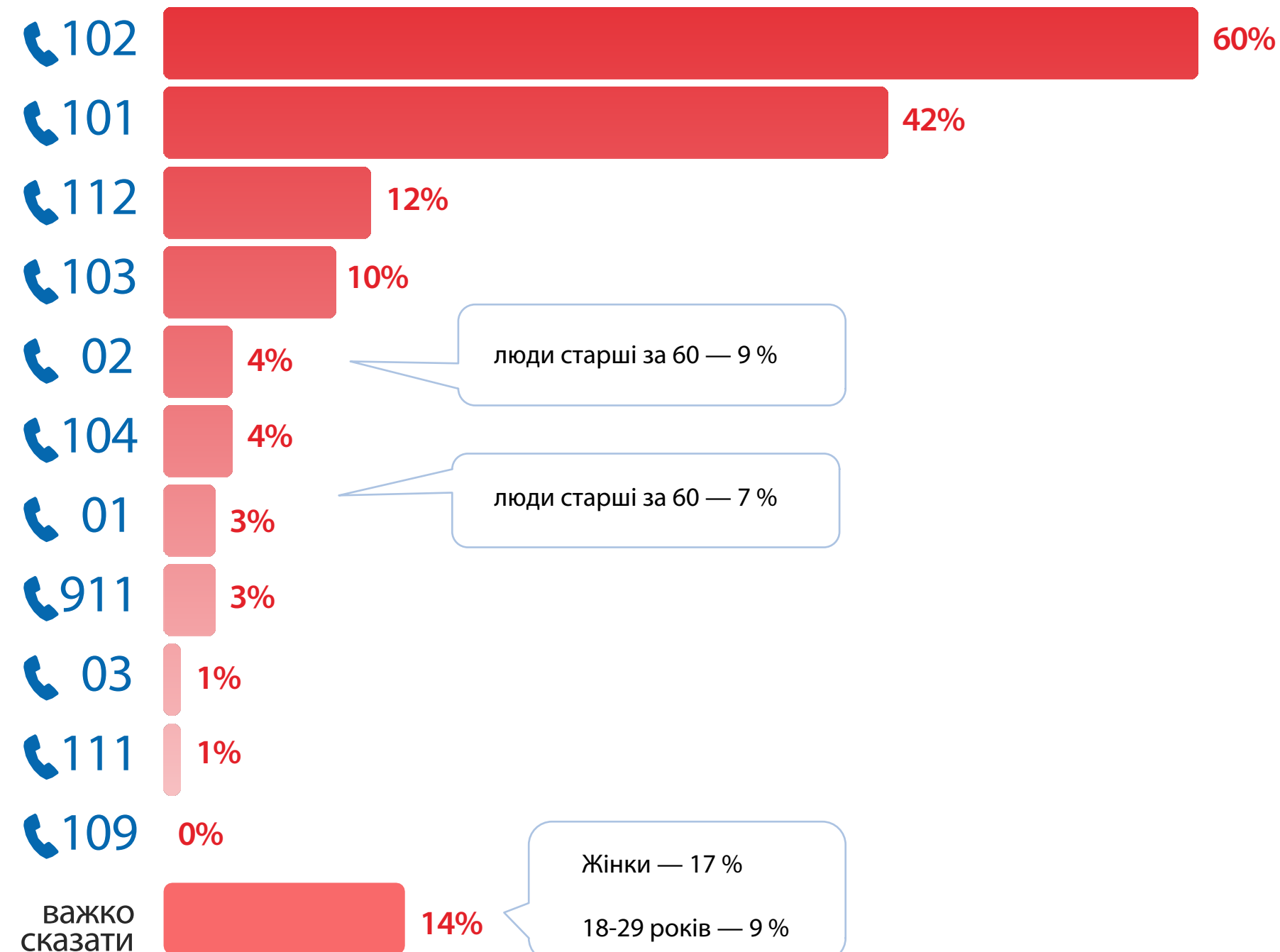
Спеціалісти з розмінування

5%

Військові

3%

За якими номерами потрібно телефонувати, якщо натрапили на предмет, схожий на вибухонебезпечний? (відкрите запитання)

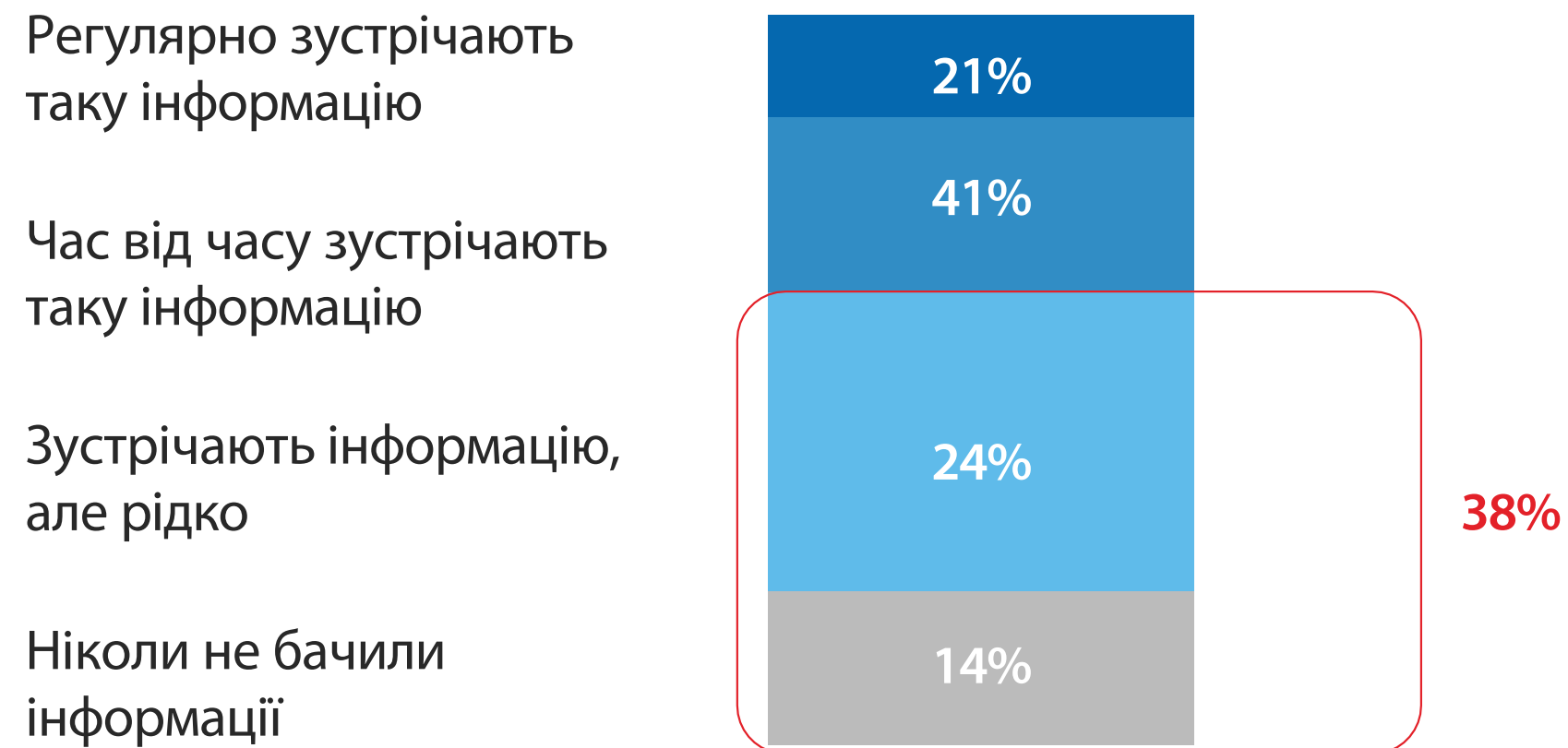

% серед населення України

Інформації щодо ВНП недостатньо: так вважає 42% українців

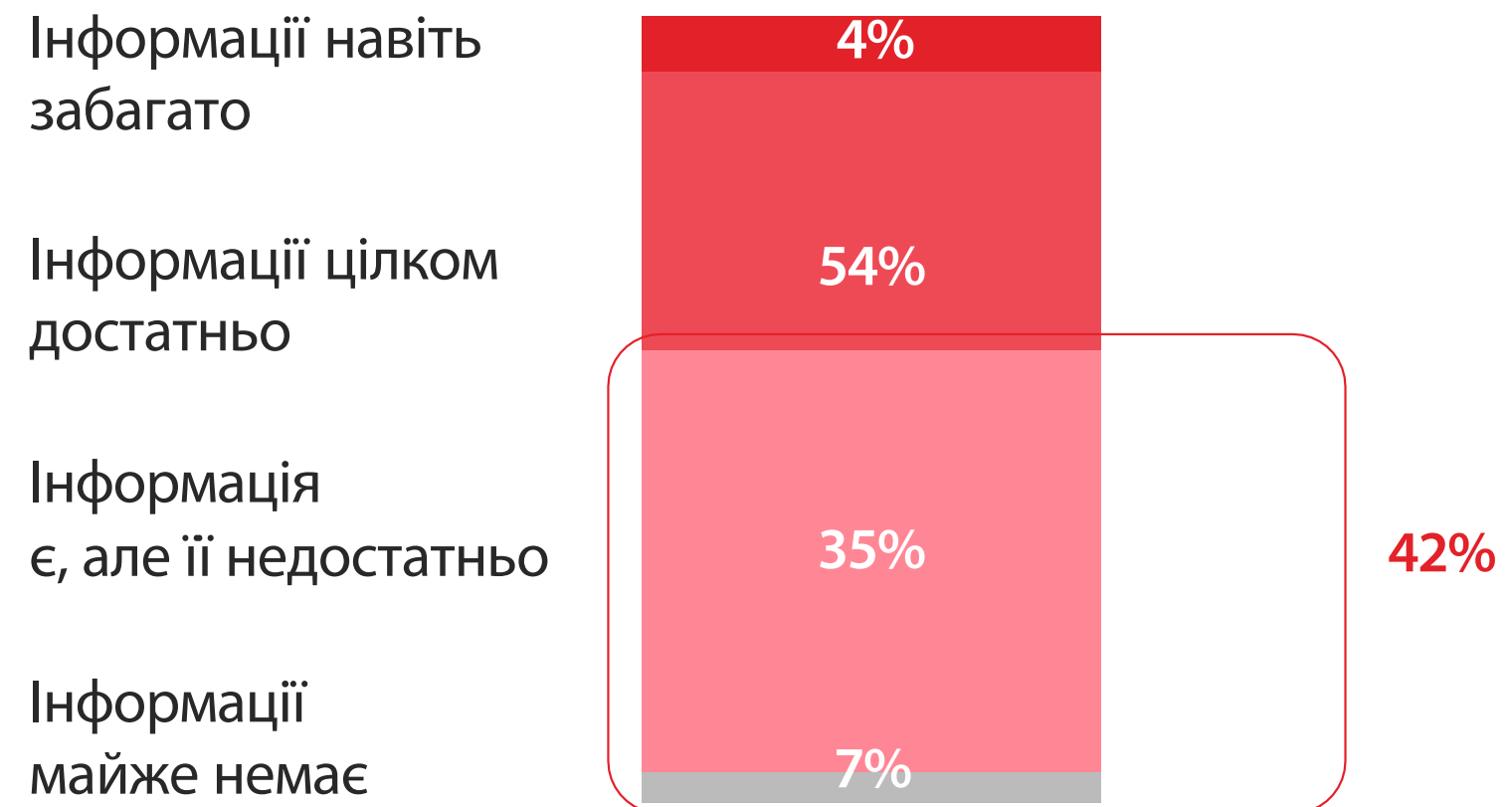
Найбільший дефіцит інформації відчувають жителі сіл, жителі Західного регіону і люди без вищої освіти.

помітність інформації про небезпеку від ВНП

Чи зустрічаєте Ви будь-яку інформацію, яка підвищує рівень знань щодо того, як вберегти себе від вибухонебезпечних предметів?

рівень інформованості про правила поведінки з ВПН

Оцініть рівень Вашої інформованості щодо правил поведінки із мінами та іншими вибухонебезпечними предметами. Як Ви вважаєте, чи достатньо Ви інформовані, для того, щоб уберегти себе від нещасних випадків, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами?

Намір щодо безпечної/небезпечної поведінки пов'язаний із соціально-демографічними факторами

Основні фактори, які впливають на намір поводитись безпечно або небезпечно при зустрічі з ВВП:

Освіта (найважливіший фактор): люди з вищою освітою частіше декларують готовність діяти безпечно, тоді як ті, хто має лише середню освіту або не мають освіти, значно рідше декларують готовність до безпечної поведінки.

Регіон: найвища готовність дотримуватись безпечної поведінки зафіксована в Києві та на Сході, тоді як найнижча — на Заході.

Стать: чоловіки частіше декларують схильність до небезпечної поведінки.

Місто/Село: люди в сільській місцевості частіше декларують схильність до безпечної поведінки.

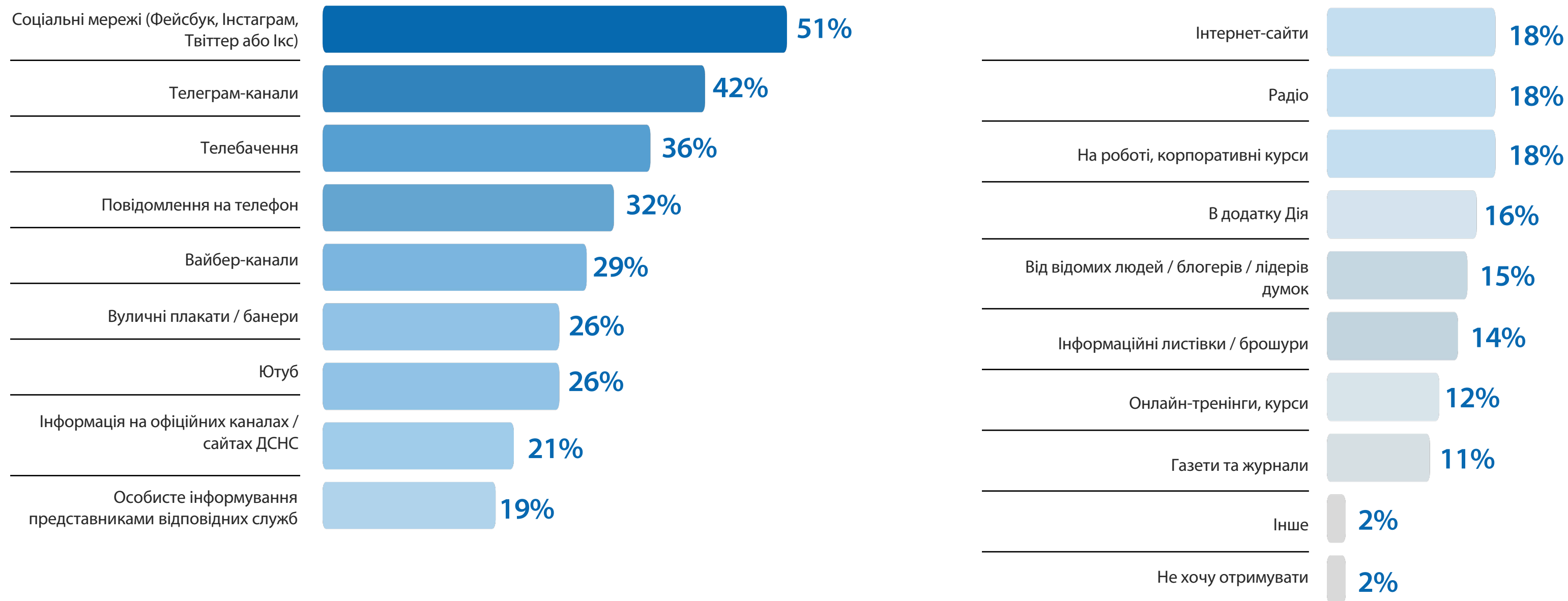

Вік: люди старшого віку частіше декларують намір діяти небезпечно, тоді як молодь віком 18-29 років виявляє більшу схильність до безпеки.

Обізнаність: чим менше людина стикається з інформацією про небезпеку ВВП, тим менша її готовність дотримуватись безпечної поведінки. Натомість, ті, хто часто бачать таку інформацію, мають найвищу готовність до безпечної поведінки.

Соцмережі, телебачення та телеграм-канали – зручні й популярні способи отримання інформації про ВВП.

Як би Вам було зручно отримувати інформацію, яка підвищує рівень знань щодо того, як вберегти себе від вибухонебезпечних предметів?

Рекомендації для медіа і комунікаційних ініціатив

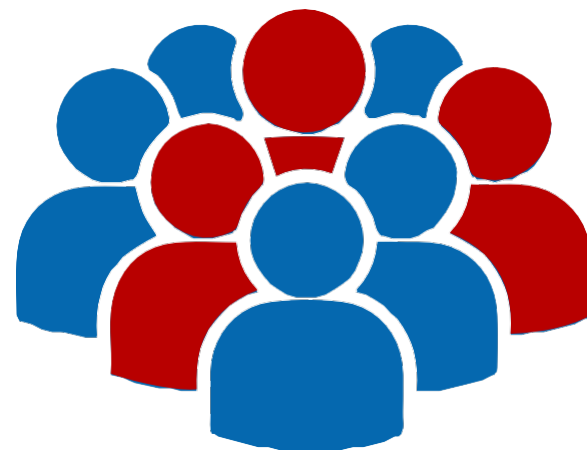
медіаконтент та інформація,
які надають чіткі інструкції
щодо того, що робити

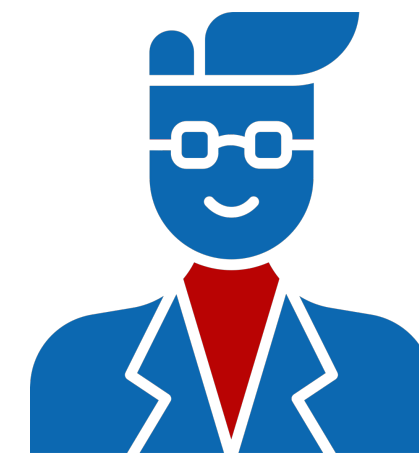
уніфікація
повідомлень

контент про ВВП
повинен бути простим

формати контенту,
канали та платформи повинні
бути адаптовані до потреб
різних аудиторій

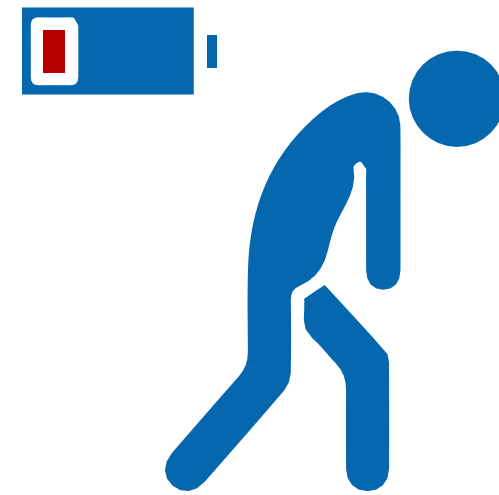

контент за участю експертів
з мінної безпеки добре
сприймається

Рекомендації для медіа і комунікаційних ініціатив

показувати цивільних чоловіків, які є прикладами правильної поведінки

медіаконтент повинен враховувати можливу десенсибілізацію аудиторії через тривалий вплив війни

інформативний, релевантний контент, який емоційно залучає, і яким аудиторія може себе ідентифікувати

гумор, А ОСОБЛИВО САТИРА, не завжди добре працює для залучення аудиторії

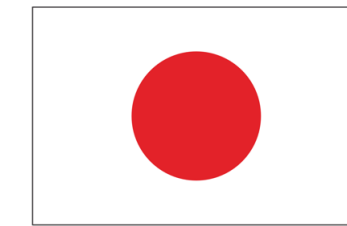
поєднання медіаконтенту та особистого спілкування підсилює ефект комунікації

BBC
MEDIA
ACTION

Ministry of Foreign Affairs

From
the People of Japan

